

انتشار قطعه «ژان» کامکار

برای زلزله‌زدگان کرمانشاه

اردشیر کامکار، نوازنده کمانچه و زکریا یوسفی نوازنده سازهای کوبه‌ای، قطعه «ژان» را برای زلزله‌زدگان منتشر کردند. این دو هنرمند در یادداشتی کوتاه نوشته‌اند: «این نوا، مویه کردستان است، سرزمینی که زیر و بم موسیقی با لیخندها و رنج‌های مردمانش آمیخته‌است، با فراز و فرودشان، با تار و پودشان و این زخمه‌ها پیشکشی است به سپیدارانی که به درازای تاریخ، در برابر تندبادها ایستادند، اما نشکستند و کمر خم نکردند.»

گفت‌وگوی «فرهیختگان»

با مدیر خانه مستند سازمان هنری رسانه‌ای «اوج»

تاریخ ایران زیر ذره‌بین مستندسازان

حسین افشار، مدیر خانه مستند سازمان هنری رسانه‌ای «اوج» است. او در سال‌های اخیر، دبیری جشنواره‌هایی چون جشنواره «صد» و جشنواره «فیلم سپید» را نیز در کارنامه خود ثبت کرده است. افشار تهیه‌کنندگی آثاری چون برنامه تلویزیونی «گره» و آثار مستندی چون «مالکیه»، «مالینجاییم»، «موگادیشو»، «تولد دیگر»، «روایت مقاومت» و... را نیز برعهده داشته است. با او درباره فعالیت‌های خانه مستند انقلاب به گفت‌وگو نشستیم.

آزاده صالحی

روزنامه‌نگار

اگر ممکن است درباره برخی از طرح و برنامه‌های خانه مستند توضیح دهید؟

با توجه به زیر ساخت‌هایی که در خانه مستند سازمان هنری رسانه‌ای اوج فراهم شده، همواره تلاش‌ها بر این بوده که تولیداتی که در حوزه مستند در این وادی انجام می‌گیرد، به‌گونه‌ای باشد که هزینه‌ها متناسب با کیفیت پروژه‌ها باشد. در این زمینه در حال حاضر کارهایی را در دست داریم که برخی در مرحله پیش‌تولیدند و ساخت برخی از این تولیدات هم به پایان رسیده و در انتظار پخش هستند. مساله‌ای که درباره خانه مستند سازمان هنری رسانه‌ای «اوج» وجود دارد این است که سیستم مدیریتی آن به‌گونه‌ای است که بیش از آنکه پروژه‌محور باشد، پروسه‌محور است.

یکی از فعالیت‌های خانه مستند در ماه‌های اخیر ساخت مستندی درباره امیرعباس هویدا نخست‌وزیر رژیم سابق بوده است. چطور شد که تصمیم گرفتید به ساخت این مستند بپردازید؟

اتفاقا در حیطه فیلم‌هایی که از سوی خانه مستند ارائه شده، مستند «هویدا» توانسته با اقبال زیادی از سوی مخاطبان و منتقدان سینمایی مواجه شود. این مستند به اصطلاح سروصدای زیادی کرده و واکنش‌های متفاوتی را دربر داشته است. برخی بعد از تماشای این مستند به این نکته اشاره کرده‌اند که خانه مستند در این مدت به‌مدت ساخت چنین آثاری، صرف‌نظر از آنکه به تبیین زوایای پیدا و پنهان تاریخ معاصر پرداخته، توانسته به شخصیت‌هایی نظیر هویدا به شکل واقع‌بینانه نگاه کند. تازه‌ترین مستندی که در حوزه تاریخ در

دست ساخت دارید، چیست ؟

بعد از ساخت مستند «هویدا»، کار دیگری ساخته‌ایم که موضوع آن حول محور اسدا... علم یکی از چهره‌های سیاسی در زمان رژیم سابق می‌گردد. علم در دهه ۴۰، یکی از نخست‌وزیران رژیم پهلوی که شماری رفته‌است. ساخت این مستند به پایان رسیده و آماده نمایش است. صرف‌نظر از این کار، فیلم دیگری هم باعنوان «خانه ما» ساخته‌ایم که قرار است از اول زمستان امسال از شبکه نسیم پخش شود.

برخی به این مساله اشاره می‌کنند که گام برداشتن در حوزه تاریخ چه از منظر مکتوب و چه تصویری نیازمند رعایت مولفه‌هایی است، یکی از این مولفه‌ها نگاه بی‌طرفانه و منصفانه نسبت به رویدادهای تاریخی است. درخانه

مستند چقدر سعی می‌شود حین ساخت آثار سیاسی، به حقایق تاریخی پایبند بود و از داشتن نگاه جانبدارانه جلوگیری شود؟

باید بپذیریم به هر حال هیچ کس در این دنیا بی‌طرف نیست؛ بلکه هر کسی نسبت به مسائل پیرامون خود دارای جهت و تحلیل است. ولی همان‌طور که در سوال هم اشاره کردید، مهم‌ترین شرط برای ساخت یک مستند تاریخی، بی‌طرفانه بودن است. ما تلاش کرده‌ایم بیش از هر چیز، نسبت به برهه‌های تاریخی در کشور، نگاه بی‌طرفانه داشته باشیم و به مسائل آن دوران همه‌جانبه نگاه کنیم. خانه مستند در این سال‌ها فعالیتش به این شکل نبوده است. فقط خواهد فیلمی بسازد و در جشنواره‌ای جایزه بگیرد. ما به دنبال مسائلی فراتر از

مهم‌ترین شرط برای ساخت یک مستند تاریخی، بی‌طرفانه بودن است. ما تلاش کرده‌ایم بیش از هر چیز، نسبت به برهه‌های تاریخی در کشور، نگاه بی‌طرفانه داشته باشیم و به مسائل آن دوران همه‌جانبه نگاه کنیم

واکنش دبیر جشنواره فیلم فجر

به انتقادات به مسکن مهر

ابراهیم داروغه‌زاده، معاون نظارت و ارزشیابی سازمان سینمایی و دبیر سی‌وششمین جشنواره فیلم فجر با انتشار یادداشتی نوشت: «به شکل غیرمنصفانه‌ای از مسکن مهر انتقاد می‌شود. عزیزی که در مسکن مهر هستند قبل از آن حتما در خانه‌های بسیار ناامن‌تری بوده‌اند. مسکن مهر کمترین تلفات انسانی (دو نفر) داشته است.»

این بوده‌ایم. یعنی می‌خواهیم آثاری که می‌سازیم از ساختار ژورنالیستی برخوردار باشند. کما اینکه تا امروز هم در این زمینه موفقیت‌هایی به دست آورده‌ایم. بنابراین سعی می‌کنیم به سمت آثاری در ژانر ژورنالیستی برویم. همان‌طور که در همه جای دنیا شاهد چنین اتفاقاتی هستیم. ولی به نظر می‌رسد فضای ساختار ژورنالیستی باشد، هنر زده است. به هر حال ما در خانه مستند بر این باور هستیم فیلم‌های مستندی که در حوزه تاریخی می‌سازیم، نه‌تنها از قضاوت عادلانه‌ای برخوردار باشد که با مجموعه‌ای از اطلاعات وسیع تاریخی توأم باشد تا برای مخاطب هم جذابیت داشته باشد.

صرف‌نظر از کارهای تاریخی، اساسا فیلم‌هایی که از سوی خانه مستند ارائه می‌شود بیشتر حول محور چه مضامینی می‌گردد؟

در خانه مستند، آنچه پیش از سایر موارد در نظر گرفته می‌شود، رویکردهای نو نسبت به سینمای مستند بوده است. تلاش کرده‌ایم حین ساخت هر فیلم، فارغ از رعایت مولفه‌های فیلمسازی، از برداشتن قدم‌های کلیشه‌ای پرهیز کنیم. چندان که به‌عزم آنهاپی که از نزدیک با فعالیت‌های این خانه و تولیدات آن آشنایی دارند، فیلم‌هایی که تا امروز در حوزه مستند از سوی خانه مستند سازمان هنری رسانه‌ای «اوج» ارائه شده ازاین قاعده مستثنی نبوده است. درواقع با تکیه بر رویکردهای نو، کارهایی در حوزه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ساخته‌ایم. ولی در پاسخ به سوال شما باید بگویم دغدغه دست‌اندرکاران خانه مستند در این سال‌ها عموما بر ساخت فیلم‌هایی با تم مسائل اجتماعی بوده است. از اینها گذشته ما تلاش کرده‌ایم در کنار پرداختن به چنین مضامینی، به ساخت فیلم‌های پرتره درباره شخصیت‌های فرهنگی و اجتماعی که به‌عنوان الگوی مردم هستند نیز بپردازیم.

فراخوانی برای طراحی تندبسی

با موضوع «سبک زندگی»

فراخوان طراحی تندیس اولین جشنواره ملی کتاب سال برتر «سبک زندگی» منتشر شد. طبق این فراخوان هنرمندان باید علاوه‌بر المان‌های استفاده‌شده به شکل مستقیم یا غیرمستقیم موضوعات جشنواره (سبک زندگی، الگوی ایرانی اسلامی) را مورد توجه قرار دهند. بهره‌گیری هنرمندانه از اصول و مبنای هنرهای تجسمی و قابلیت تولید آرم (نشان)، لوح‌تندیس و... و راعایت کرده و از هرگونه کپی‌برداری خودداری کنند.

مهدی مافی

روزنامه‌نگار

گزارش

واقعیت این است که در این دوره زمانه اگر هر چند وقت یک بار سینمای دنیا پادی از ایران نکند باید تعجب کرد. چه در قالب فیلم‌های سیاسی و سیاسی‌مثل «آرگو» و چه در قالب فیلم‌های افسانه‌ای «۳۰۰» و «شاهزاده ایرانی». امسال دو کشور انگلستان و نیوزیلند با همکاری یک شرکت پخش‌کننده آمریکایی مشهور به نام آیگون پروداکشنز (که سال گذشته فیلم «ته‌هکسا»ی مل‌گیسون را پخش کرد) فیلمی را با موضوع گروگانگیری سفارت ایران در لندن ساخته‌اند. ۱۰ اردیبهشت‌ماه ۱۳۵۹ مطابق با ۳۰ آوریل ۱۹۸۰ شش جوان عرب با گذرنامه عراقی که خود را از سمیت‌های سازمان سیاسی خلق عرب ایران می‌دانستند، وارد سفارت کشورمان در لندن شدند و ۲۶ نفر را گروگان گرفتند. خواسته اصلی آنها موافقت جمهوری اسلامی با خواسته‌های این گروه تروریستی بود؛ گروهی که به دنبال جدا کردن خوزستان از ایران بود و بارها به این بهانه با بمب‌گذاری و دیگر اعمال تروریستی مردم این خطه از ایران را به خاک و خون کشیده بود. گفته می‌شود این حادثه در حالی اتفاق افتاد که دو روز پیش از آن در نامه‌ای سفارت ایران از وزارت امور خارجه بریتانیا خواسته بود تا مین امنیت را برقرار کند. سهیل انگاری نیروهای امنیتی بریتانیایی با این اتفاق به پایان نرسید و در شرایطی که اوضاع لحظه به لحظه وخیم‌تر می‌شد نیروهای امنیتی دخالتی نمی‌کردند. حضور چند انگلیسی در میان گروگان‌ها بالاخره مارگارت تاچر را بر آن داشت از نیروهای ویژه SAS بخواهد با اقدامی فوری به این بحران پایان دهند؛ اقدامی فوری که البته در روز ششم گروگانگیری و پس از کشته شدن دو دیپلمات ایرانی رخ داد و با یک عملیات ۱۱ دقیقه‌ای قریب به اتفاق تروریست‌ها کشته و گروگان‌ها آزاد شدند. این عملیات ۱۱ دقیقه‌ای سوزه فیلم سینمایی «۶ روز» شده است.

«۶ روز» ساخته توافریز کارگردان دو رگه فیچی-بریتانیایی است. این فیلم‌ساز ۴۲ ساله کار خودش را از جشنواره ساندنس آغاز کرده است؛ جایی که در سال ۲۰۰۶ موفق شد با «شماره ۲» جایزه ویژه مخاطبان را به خودش اختصاص دهد. دومین فیلمش «دین اسپنلی» پای بازیگران بزرگ بریتانیا را به آشناس باز کرد و با حضور پیتر اتسول به آن اعتبار بخشید؛ موضوعی که نام او را بیشتر سر زبان‌ها انداخت. درنهایت این فیلم‌ساز با «جیزل» توانست در سال ۲۰۱۳ جایی در یکی از بخش‌های فرعی جشنواره تورنتو پیدا کند. نقدها برای چهارمین فیلم او «سرزمین مردگان» آنقدر بد بود که مدتی به تلویزیون تبعید شد و چند اپیزود از سریال‌های «داستان عامه‌پسند»، «ماجرای‌های شانارا» و «ورود به زمین‌های لیم‌بز» را کارگردانی کرد. حالا او برای بازیابی اعتبار از دست‌رفته‌اش در سینما سراغ ساخت فیلمی سیاسی رفته است. ژانری که بارها نشان داده می‌تواند مغفورترین کارگردانان جهان را به ناگاه تبدیل به خواستنی‌ترین‌ها کند. اما اوضاع در «۶ روز» هم خوب پیش نرفته است. منتقدان نیویورک تایمز و رپ در سایت معروف متاکرتیک به این اثر فقط ۳۰ امتیاز از ۱۰۰ داده‌اند. چیزی که متاسف‌آور فیلم را تا عدد ۳۶ پایین کشیده است. در رانر تومینوز هم اوضاع بهتر نیست و فقط ۴۱ درصد مخاطبان فیلم را پسندیده‌اند.

«۶ روز» جز ابعاد فنی از نظر محتوایی هم خالی از ارزش‌های تاریخی است. این فیلم با تیتراژ ابتدایی‌اش سعی به فضاسازی می‌کند و به نوعی شرایط جهان در آن روزها را توضیح می‌دهد و با پایان هم مستقیم سراغ اصل داستان می‌رود. تعدادی تروریست با چفیه‌های قرمز وارد ساختمان سفارت می‌شوند و آنجا را به اشغال خود درمی‌آورند.

تماشاخانه

فرهاد بشارتی درباره تئاتر «خورشید کاروان» می‌گوید

مناجات راهب با سر حسین (ع)

نمایش به یختگی برسد.»

بازیگر سریال «دنیای شیرین دریا» از بخش سریال «آنام» از شبکه ۳ در زمستان امسال خبر داد و گفت: «داستان این سریال اجتماعی مربوط به یکی از خان‌های شمال غرب کشورمان است که در دو زمان متفاوت حال و گذشته روایت می‌شود. این سریال به کارگردانی جواد افشار و در ۷۰ قسمت، زمستان امسال از شبکه ۲ پخش می‌شود.»

وی در پایان خاطرنشان کرد: «این سریال علاوه‌بر ایفای نقش بازیگران مطرح سینما از بازی هنرمندان خوب دوستان آذربایجان نیز بهره‌می‌برد.»